

Pārresoru koordinācijas centrs

SADARBĪBAS PLATFORMAS “DEMOGRĀFISKO LIETU CENTRS” 15. SĒDE

2017. gada 18. maijā, plkst. 15.00-16.30
Ministru Kabineta Bibliotēkā, 459. telpā

PROTOKOLS

Sēdes dienas kārtība

1. Programmas “Māras solis” stratēģiskā virziena “Īpaši atbalsta instrumenti Latvijas Goda ģimenēm” saturs. Diskusijas tēmas:
  - 1) Ģimenes valsts pabalsta (ĢVP) palielināšana līdz 100 eiro par trešo bērnu;
  - 2) Goda ģimenes sertifikāta piešķiršana;
  - 3) Priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas daudzbērnu ģimeņu vecākiem (3 gadi);
  - 4) Citi atbalsta instrumenti.
2. DLC 2. konceptuālā ziņojuma saturs.
3. Citi jautājumi.

Sēdi vada:

Imants Parādnieks, sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” (DLC) vadītājs

Piedalās:

Ekspertu sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” dalībnieki un to pilnvarotie pārstāvji:

I. Kārkliņa – Pārresoru koordinācijas centra (PKC) Attīstības plānošanas nodaļas konsultante

Nepiedalās:

L. Āboliņa – Labklājības ministrijas (LM) Valsts sekretāra vietniece

K. Eņģelis – Labklājības ministra padomnieks

P. Leiškalns – Sociālo lietu eksperts

I. Mežs – LU EVF Ekonomikas un vadības zinātniskā institūta pētnieks, demogrāfijas jomas eksperts

J. Plūme – Finanšu ministrijas (FM) Valsts sekretāra vietniece budžeta jautājumos

E. Pole – Veselības ministrijas (VM) Valsts sekretāra vietniece stratēģiskās plānošanas un resursu vadības jautājumos

E. Putra – FM parlamentārais sekretārs

E. Upīte – Ministru prezidenta padomniece juridiskajos jautājumos

Citi sēdes dalībnieki:

Linda Liepa – LM Bērnu un ģimenes politikas departamenta direktore

1. PROGRAMMAS “MĀRAS SOLIS” STRATĒĢISKĀ VIRZIENA “ĪPAŠI ATBALSTA INSTRUMENTI LATVIJAS GODA ĢIMENĒM” SATURS

(Imants Parādnieks)

I.Parādnieks: prezentācija “Īpaši atbalsta instrumenti Latvijas Goda ģimenēm – Trešā bērna politika”

Izsakās: I.Parādnieks, L.Liepa, I.Kārkliņa

Galvenās tēzes:

- 1) Trešā bērna politika – jāizvērtē iespēja palielināt GVP par trešo bērnu un ceturto bērnu līdz 100 € mēnesī (šobrīd 34,14€ un 50,07€, fiskālā ietekme 41 MEUR); ja GVP par trešo bērnu palielina līdz 50 € mēnesī, tad ietekme ir 7 MEUR;
- 2) Jāanalizē Latvijā praktizētā GVP piešķiršanas metodika atkarībā no bērna kārtas skaita ģimenē. Iespējams, atbilstošāk aprēķināt GVP pēc apgādībā esošo bērnu skaita, nevis bērna kārtas skaita ģimenē.
- 3) Ierosinājums palielināt GVP pēc šādas pakāpeniskas shēmas:
  - a. Par pirmo un otro bērnu = par katru 22,50 €;
  - b. Par trešo = $22,5 \times 2 = 45 + 100 \text{ €} = 145 \text{ €}$, vēlams no 01.01.2018., jāapsver pārejas periods – iespējams, no 01.01.2019.?
- 4) “Goda ģimenes sertifikāts” – kā dāvana daudzbērnu ģimenēm Latvijas simtgadē: par trešā un katra nākamā bērna piedzimšanu ģimenei piešķirams “Goda ģimenes sertifikāts”, piemēram, 5000€ vai 10 000€ vērtībā, kas *“atprečojams voučers”* noteiktiem mērķiem, piemēram, kā pirmā iemaksa par mājokli, esoša mājokļa kredīta segšanai, mājvietas remontam, būvniecībai utml. ģimenes sadzīvi uzlabojošiem nolūkiem, kā arī mācību, interešu izglītības, nometnes maksa segšanai. Sertifikāts netiek izmaksāts naudā; tas izmantojams norādītajiem mērķiem nomināla summas vērtībā.
Pieņemot, ka katru gadu kā trešie un ceturtie bērni savās ģimenēs dzimst ~4500 bērni, indikatīvas sertifikāta:
  - a. 1000€ vērtībā – izmaksas ir 4,5 MEUR;
  - b. 3000€ vērtībā – izmaksas ir 13,5 MEUR;
  - c. 5000€ vērtībā – izmaksas ir 22,5 MEUR.
  - d. Diferencējot pēc dzimušā bērna kārtas skaita, ka par trešo bērnu 1000€, bet ceturto- 3000€, izmaksas ir 7,1MEUR; ja par trešo 3000€, bet ceturto - 5000€= tad izmaksas ir 16,1 MEUR.
- 5) Īpaši atbalsta mehānismi daudzbērnu ģimenēm Latvijas simtgades gadā – 2018. gadā, piemēram, piemaksa 200€/mēnesī vai Goda ģimenes sertifikāts;
- 6) Priekšlaicīgas pensionēšanās iespēja vienam no daudzbērnu ģimenes vecākiem trīs gadus pirms termiņa – no 01.09.2018.; koeficientu piemērošana pensiju kapitālam un situāciju modelēšana – pēc pētījuma datu saņemšanas;
- 7) Pakāpeniski kāpināt atlaides apmēru reģionālajā transportā: 2018. gadā – 35%, 2019. gadā – 50%, un no 2020. gada atlaidi diferencēt pēc principa: 5+ bērni – 60%, 7+ bērni 75%;
- 8) Pieaugot Goda ģimenes kartes vērtībai, jāprecizē kvalifikācijas kritēriji, administrēšanas nianes u.tml. praktiskas nianses.

DLC nolemj:

- 1.1. I.Parādnieks, ņemot vērā sēdes apmeklējumu, konstatē, ka nav kvoruma, tāpēc DLC nolemtajam ir rekomendējošs raksturs;
- 1.2. Ierobežotu laika resursu dēļ jautājumu atkārtoti neskatīt;
- 1.3. LM aprēķināt fiskālo ietekmi, ja GVP tiek paaugstināts līdz 22,50€ par pirmo un otro bērnu (katru), un 100€ par trešo – no 01.01.2018., kā arī ja tiek mainīta GVP aprēķina metodika pēc apgādībā esošo bērnu skaita;
- 1.4. Aprēķināt Goda ģimenes sertifikāta ieviešanas izmaksas, balstoties uz precīzākiem datiem par daudzbērnu ģimeņu skaitu;
- 1.5. PKC izzināt Igaunijas pieredzi attiecībā par daudzbērnu ģimeņu definīciju, ņemot vērā ģimeņu daudzveidīgos modeļus un situācijas:
  - a. Kādas ģimenes kvalificējas daudzbērnu ģimeņu statusam (jo īpaši – kā/ vai kvalificējas tās, kur bērni no iepriekšējām laulībām),
  - b. Kā piešķir un kā uzrauga daudzbērnu ģimeņu atbalsta finansējuma izlietojumu.

2. DLC IKGADĒJĀ KONCEPTUĀLĀ ZIŅOJUMA SATURA APSPRIEŠANA

(Ieva Kārkliņa)

I.Kārkliņa informē par DLC 2. Konceptuālā ziņojuma sagatavošanas laika grafiku un galvenajiem satura punktiem.

DLC nolemj:

- 2.1. Ziņojums pēc savas būtības ir kā programma “Māras solis”, ko var precizēt pēc pētījumu rezultātiem, tomēr tā ir optimālā ilgtermiņa programma, kurā norādāms laika ietvars, kad DLC piedāvā pasākumus ieviest;
- 2.2. Ziņojums strukturējams atbilstoši tematiem “Māras soli”, atkārtoti informējot par iepriekšējā ziņojuma neizpildītajām aktivitātēm, kā arī ietverot informāciju par jau paveikto;
- 2.3. PKC izsūtīt visām iesaistītajām institūcijām vēstuli, lūdzot sniegt informāciju par progresu par 2017. gadā atbalstīto pasākumu izpildi, kā arī par iespējamām jaunām iniciatīvām ģimeņu atbalstam (piemēram, TM – mediācijas pilotprojekta turpināšanai / paplašināšanai u.tml.)
- 2.4. Ziņojumā nozīmīga daļa jāatvēl prevences jautājumiem, t.sk., jāiekļauj apmācību programma pirmsskolas izglītības iestādēs;
- 2.5. Ziņojums jāpapildina ar remigrācijas tēmu, īpašu uzmanību pievēršot pašvaldību iespējām sniegt atbalstu remigrējušiem tautiešiem.

3. CITI JAUTĀJUMI

---

*(Ieva Kārkliņa, Imants Parādnieks)***DLC nolemj:**

- 3.1. PKC noskaidrot, kā risināt DLC darbam nepieciešamo datu ieguves jautājumu (VM, SM, VSAA), precizējot, vai šim mērķim nepieciešams īpašs Ministru prezidenta rīkojums;
- 3.2. Nepieciešams risinājums DLC apmeklējumam – D.Valte-Rancānei dienu pirms sēdes, izmantojot mobilās aplikācijas, noskaidrot DLC dalībnieku plānus par kārtējās sēdes apmeklēšanu;

- 3.3. Nākamās DLC sēdes tēma – ārpusģimenes aprūpe;
- 3.4. Piekrīt I.Parādnieka ierosinājumam 6. jūnijā Demogrāfijas lietu apakškomisijā skatīt jautājumu par Altum garantiju programmu tās plašākajā sākotnējā iecerē, un kādā apjomā šobrīd tā funkcionē, pieaicinot Ekonomikas ministrijas kompetentās amatpersonas;
- 3.5. Saistībā ar Goda ģimeņu skaita pieauguma veicināšanu nepieciešams nodrošināt daudzbērnu ģimeņu uzskaiti un informācijas aktualizēšanu. Izsvērt, kura institūcija varētu būt šādas datubāzes turētājs un aktualizētājs, vai, iespējams pielāgot pašreizējās datu bāzes vai arī jāveido jauna (tikšanās ar VARAM);
- 3.6. PKC uzzināt Igaunijas pieredzi jautājumā par skaidru daudzbērnu ģimenes un atbalsttiesīgo personu loka kritēriju definēšanu.

Sēdi slēdz plkst. 16.45

Pielikumā: I.Parādnieka prezentācija “Īpaši atbalsta instrumenti Latvijas Goda ģimenēm – Trešā bērna politika”

Sadarbības platformas “Demogrāfisko lietu centrs” vadītājs

I. Parādnieks

Sagatavoja:

D. Valte-Rancāne, 67082975

PKC Attīstības uzraudzības un novērtēšanas nodaļas konsultante
dace.valte@pkc.mk.gov.lv